

DE LA COVA DEL PARPALLÓ AL «WIDI-WALL»

Clàssics i moderns

Organitzada per la Generalitat valenciana, la ciutat de València exhibirà fins al gener del 89 l'exposició del 750 Aniversari. Una història condensada del País Valencià, que abraça de la Cova del Parpalló al frenesí àudio-visual del «widi-wall».

Carles Gàmez

Davant de l'exposició del 750 Aniversari organitzada per la Generalitat valenciana —facció Presidència—, un no pot deixar de tenir la sensació de visita-estand-institucional o pavelló de turisme model post-1982 que les diferents institucions acostumen a plantar enmig de les fires de mostres.

En la present ocasió li ha tocat el torn a Presidència, que, a més, en el seu desig rousseaunià —per l'aduaner— de vertebrar allò invertebrat, no s'ha cansat de repetir que «la Generalitat som tots», perfectament doblat al castellà de cara als esperits més susceptibles.

El tàndem Artur Heras-Garcia Bonafé, amb l'arquitecte Joaquim Sanchis, han posat a punt l'exposició. Clar que, tractant-se d'un 750, una efemèrides que no és cosa de tots els dies, el resultat no deixa de ser frustrant. I tampoc es qües-

tió de posar en dubte la bona voluntat dels coordinadors, que de segur es deuen haver hagut d'enfrontar amb tota mena d'obstacles, començant pels seus veïns de plaça, l'oposició municipal Unió Valenciana-Centre Democràtic-Alianza Popular, que no ha tingut el detall de prestar-los ni el Penó de la discòrdia ni la santa espasa del Rei Jaume I —segurament, esperen oferir-la a Ricard Pérez Casado per al seu harakiri públic—, com tampoc han pogut disposar de la Dama d'Elx-en-l'exili. Potser, els del Museu Arqueològic Nacional es temien que l'exposició de la Dama despertara l'irredemptisme cultural entre les masses, i aquesta —la Dama— passara a engrosir la secció de prehistòria del Museu Faller.

L'exposició està dividida en dues parts, unides per una rampa, que les comunica. A una banda, un contenidor de forma octagonal alberga una hiperselecció de l'art i els fons documentals del

País Valencià. A l'altra banda, tres pavellons contenen dos àudio-visuals sobre història social i econòmica del país i el famós mapa de la ciutat del Pare Tosca reproduït a gran maqueta.

En la secció del nostre passat cultural, podem contemplar des de —La Nova Joieria Ibèrica— —còpies del Tresor de Villena— al Guerrer de Moixent a mida natural i original, que l'última Diputació franquista valenciana s'encarregaria d'eleva a la categoria d'estàtua *kitsch*. Una sèrie de cartes pobles, bans, lletres de canvis i altra paperassa catequitzadora, amb el *Consolat de Mar*, *Els Furs* i el *Llibre del Repartiment* com a estrelles gràfiques.

Hi ha també una *Adoració dels pastors*, de Vicent Macip, tardo-renaixentista, un retaule fragmentat de Sant Martí i un Sant Miquel Arcàngel del segle XV en cartó-pedra policromada i amb *look* Comediants. Una *Vita Christi* de la reverent abadessa de la Trinitat, Sor Isabel de Villena, s'exhibeix com a única peça literària del *boom* valencià del segle XV.

A la part superior, els segles XVII, XVIII, XIX i XX. L'escala que serveix d'accés està coronada per una dansarina, obra de Vicent Beltran, executant un *pas de deux* a mig camí entre el Noucentisme i l'Art Déco. *Sant Bru*, de Ribalta i sobretot el *Sant Sebastià* de Ribera, postmartiri i d'exhibició culturista, mor-

Dalt, a l'esquerra: Estàtua eqüestre de Sant Martí. A la dreta: Aspecte exterior d'un dels contenidors de l'exposició. Baix: Dansarina de Vicent Beltran.

bosament il·luminat, posa el punt espectacular a l'exposició. Delacroix en versió portàtil és rememorat per Francisco Domingo en *Els últims dies de Sagunt*, mentre Vicent López s'escapa del retrat oficial amb una anunciació romàntica del gravador Tomàs López Enguídanos.

El prolífic i cosmopolita Marià Benlliure ens arriba de la mà del seu autoretrat i Sorolla&Pinazo amb *Pescadores* i *Jocs Ícars* respectivament. Un magnífic retrat del poeta Vicente Gaos, obra de Genaro Lahuerta assenjala la postguerra. Per la seua banda, Manuel Gil està representat per un bodegó, ideal per a estampats anys cinquanta. Un Lozano guiat pel cromatisme frenètic de Munoz Degraín al costat d'un Mompó *vie en rose*. Dos fotomuntatges discretíssims de Renau i un Sempere ocult posen punt final a les nostres avantguardes històriques.

Sens dubte, l'altra estrella de l'exposició es un quadre de l'Equip Crònica o quan Kandinski vola sobre *Las Meninas*, i un Genovés compromès a tres temps i espais tanca abruptament l'itinerari plàstic. Planant sobre l'exposició, l'estàtua eqüestre de Sant Martí a tall de columna romana.

A l'altra banda, passat, present i futur convenientment àudio-visualitzat amb subratllat musical minimalista o d'ecos morriconians, que posa el contrapunt a una successió d'imatges vertiginoses. Trenta-sis pantalles en un espai sofisticadament neutre repassen els sectors primaris i secundaris, mentre en una altra sala se sintetitza la història a ritme de diapositiva èpica, des de 1238 fins a 1977. □

RAMA GUP